

ТЕОРІЯ ПОРІВНЯЛЬНИХ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Викладач: кандидат філософських наук, доцент кафедри Сорокіна Олександра Сергіївна

Кафедра: соціології, IV корпус, ауд. 309

E-mail: sorokina.soc@gmail.com

Телефон: (061) 228-75-58

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти:	Соціологія, Соціологія медіації та кримінології Бакалавр						
Статус дисципліни:	Нормативна						
Кредити ECTS	3	Навч. рік:	2023-2024	Рік навчання	4	Тижні	12
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів¹	4	Лекційні заняття – 12 Практичні заняття – 24 Самостійна робота – 54			
Вид контролю:	Залік						
Посилання на курс в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1979						
Консультації: особисті – понеділок, вівторок, з 13:00 до 14:00, IV корпус, ауд. 309; дистанційні – за попередньою домовленістю							

ОПИС КУРСУ

Курс має за мету ознайомити студентів спеціальності «Соціологія» з основними положеннями сучасної теорії порівняльних досліджень в соціогуманітарних науках, сформуванню системне уявлення про етапи, методологічні засади та проблеми порівняльного дослідження, сформуванню практичних навичок розв'язання завдань.

Курс вимагає актуалізації знань, отриманих в процесі вивчення наступних дисциплін: «Методологія та логіка соціальних досліджень», оскільки надає уявлення про послідовність етапів проведення дослідження, логічний зв'язок між ними, їх специфіку та значення; «Теорія прийняття рішень», оскільки формує уявлення щодо альтернативності вибору, необхідності побудови чіткої критеріальної системи відбору альтернатив, значення та ступінь впливу суб'єктивних переваг; «Математичні методи в соціології», оскільки надає можливість опанувати методики роботи із числовими даними, які дозволяють проводити їх систематизацію; «Логіка», оскільки знайомить студентів із основними мисленевими операціями, які дозволяють оперувати вихідними даними, та, дотримуючись визначеної методики, отримувати необхідні результати.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:** основні методологічні підходи проведення порівняльних досліджень; специфіку застосування порівняльних досліджень в соціології; специфіку застосування порівняльних досліджень в соціогуманітарних науках; основні поняття курсу; класифікації порівняльних досліджень; етапи проведення порівняльного дослідження; методологічні проблеми порівняльних досліджень; можливості застосування математичного та логічного апаратів в порівняльних дослідженнях.

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможеться**:

- обирати тип порівняльного дослідження відповідно до специфіки його об'єкта;
- визначати шляхи подолання методологічних проблем порівняльного дослідження;
- чітко визначати переваги та обмеження кожного із видів порівняльного дослідження;
- проводити декомпозицію об'єкта дослідження;
- оцінювати важливість альтернатив за допомогою метода парних порівнянь;
- розв'язувати завдання за допомогою методу аналізу ієрархій;
- проводити синтез результатів дослідження.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, методичні рекомендації до виконання індивідуальних дослідницьких завдань розміщені на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1979>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи

Обов'язкові види роботи:

Участь у роботі практичних занять – має різнобічні форми та може бути реалізована у вигляді класичної доповіді, змістовного доповнення, участі у дискусії, відповіді на додаткові запитання. Вимоги до усних відповідей та їх оцінювання детально викладені у програмі курсу, що знаходиться на платформі **moodle znu** [moodle znu](https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1979) <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1979>

Аналітичні огляди – представляють собою стислу письмову роботу за тематикою курсу, яка передбачає опрацювання відкритих джерел інформації та використання теоретичних знань і положень для аналізу реальних ситуацій та подій. Завдання та детальні вимоги до їх написання знаходяться на платформі **moodle znu** <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1979>

У разі виникнення питань щодо його виконання студент звертається за консультацією до викладача.

Тестування у системі moodle znu – відбувається за затвердженим графіком за тематикою курсу.

Підсумкові контрольні заходи:

Залік (має 20 балів). Передбачає підсумкове тестування за змістом курсу. Перелік питань для підготовки знаходиться **moodle znu** <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1979>

Усний захист індивідуального завдання (вимоги до написання знаходяться на платформі **moodle znu** <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1979>)

У разі виникнення питань щодо його виконання студент звертається за консультацією до викладача.

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (має 60%)			
Змістовий модуль 1	Участь у семінарських заняттях	Протягом першого змістового модулю Тижні 1-3	7
	Завдання у системі moodle znu		8
Змістовий модуль 2	Участь у семінарських заняттях		7

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
Силабус навчальної дисципліни

	<i>Завдання у системі moodle znu</i>	<i>Протягом другого змістового модулю</i> <i>Тижні 4-6</i>	8
<i>Змістовий модуль 3</i>	<i>Участь у семінарських заняттях</i>	<i>Протягом третього змістового модулю</i> <i>Тижні 7-9</i>	7
	<i>Завдання у системі moodle znu</i>		8
<i>Змістовий модуль 4</i>	<i>Участь у семінарських заняттях</i>	<i>Протягом четвертого змістового модулю</i> <i>Тижні 10-12</i>	7
	<i>Завдання у системі moodle znu</i>		8
Підсумковий контроль (max 40%)			
<i>Екзамен</i>			20
<i>Захист індивідуального дослідницького завдання (робота з візуальної соціології)</i>			20
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1.			
Тиждень 1 Семінар 1	Методологія порівняльних досліджень в гуманітарних науках	Участь у семінарських заняттях Завдання у системі moodle znu	15
Тиждень 2 Лекція 1	Предметне поле порівняльних соціологічних досліджень		
Тиждень 2 Семінар 2	Порівняльні дослідження в соціальній антропології		
Тиждень 3 Семінар 3	Метод аналізу ієрархій		

Змістовий модуль 2.			
Тиждень 4 Лекція 2	Методологія порівняльних досліджень в гуманітарних науках	Участь у семінарських заняттях Завдання у системі moodle znu	15
Тиждень 4 Семінар 4	Метод аналізу ієрархій		
Тиждень 5 Семінар 5	Методологічні підходи до крос-державних досліджень		
Тиждень 6 Лекція 3	Методологічні проблеми проведення порівняльних досліджень		
Тиждень 6 Семінар 6	Структурування результатів порівняльного дослідження		
Змістовий модуль 3			
Тиждень 7 Семінар 7	Методологічні проблеми проведення порівняльних досліджень	Участь у семінарських заняттях Завдання у системі moodle znu	15
Тиждень 8 Лекція 4	Метод аналізу ієрархій		
Тиждень 8 Семінар 8	Типи порівняльних досліджень		
Тиждень 9 Семінар 9	Залучення експертів до порівняльних досліджень		
Змістовий модуль 4			
Тиждень 10 Лекція 5	Міжнародні порівняльні дослідження	Участь у семінарських заняттях Завдання у системі moodle znu	15
Тиждень 10 Семінар 10	Міжнародні порівняльні дослідження		
Тиждень 11 Семінар 11	Крос культурні дослідження		
Тиждень 12 Лекція 6	Булева алгебра як якісна методологія		
Тиждень 12 Семінар 12	Булева алгебра як якісна методологія		

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Гавриленко І. М. Соціальний розвиток : навч. посібник. Херсон: Олді-Плюс, 2020. 580 с.
2. Лукашевич М. П. Соціологія : загальний курс : підручник для вnz. Київ : Каравела, 2018. 408 с.
3. Міжнародні відносини : навч. посібник для гуманітарних спец. закладів вищої освіти. Київ : Каравела, 2019. 180 с.
4. Стратегія сталого розвитку : підручник для вnz. Херсон : Олді-Плюс, 2018. 446 с.
5. Холод О. М. Соціальні комунікації: тенденції розвитку : навч. Посібник. Київ : Білий Тигр, 2018. 370 с.

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування занять обов'язкове.

Завдання мають бути виконані в зазначені терміни.

Пропуски занять, незалежно від причини підлягають відпрацюванню у години консультацій.

За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Під час занять персональні електронні пристрої (телефони, ПК) можна використовувати лише за умови виробничої необхідності (за погодженням з викладачем). Мобільні телефони повинні бути переведені на беззвучний режим. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо.

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем.

---

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів і т.д. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених Кодексом академічної доброчесності ЗНУ: <https://tinyurl.com/yaбyк4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>;

Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ:
<https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: Борисов Костянтин Борисович
Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. (061) 228-75-50

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>